Република Македонија
МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ПРАВДА

ПРЕДЛОГ НА
ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

Скопје, јануари 2015 година

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА НЕГОВО ДОНЕСУВАЊЕ

Во Законот за спречување на корупцијата („Службен весник на Република Македонија“ број 28/2002, 46/2004, 126/2006, 10/2008,161/2008 и 145/2010) се уредени мерките и активностите за спречување на корупцијата во вршењето на власта, јавните овластувања, службената должност и политиката, при вршењето работи од јавен интерес на правните лица сврзани со остварувањето на јавните овластувања, како и мерките и активностите за спречување на корупцијата во трговските друштва.

Согласно член 33 од Законот избран или именуван функционер, одговорно лице во јавно претпријатие, јавна установа или друго правно лице кое располага со државен капитал, при изборот или именувањето, а најдоцна во рок од 30 дена од денот на изборот или именувањето, пополнува анкетен лист со детален попис на недвижен имот, подвижни предмети од поголема вредност, кој го доставува до Државната комисија за спречување на корупцијата и до Управата за јавни приходи.

Податоците од анкетниот лист претставуваат информации од јавен карактер, освен податоците заштитени со закон и истите се објавуваатна веб страницата на Државната комисија за спречување на корупцијата.

Согласно член 50-а од Законот, одредбите од Законот за спречување на корупцијата кои се однесуваат на роковите за доставување на анкетниот лист, изјавата и пријавата за промена на имотната состојба соодветно се однесуваат и за членовите на Државната комисија за спречување на корупцијата, кои анкетните листови и пријавите за промена на имотната состојба ги доставуваат до Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија и до Управата за јавни приходи.

Ваквата законска поставеност утврдува обврска на членовите на Државната комисија за спречување на корупцијата само за доставување на анкетните листови до Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија и до Управата за јавни приходи, но нема прецизно утврдена обврска за нивно објавување на веб страницата на Државната комисија за спречување на корупцијата.

За да се осигури почитување на јасно утврдената законска обврска за доставување и објавување на анкетните листови и на пријавата за промена на имотната состојба од страна на членовите на Државната комисија за спречување на корупцијата, се предлага прецизно уредување на обврска на членовите на Државната комисија за спречување на корупцијата за доставување на нивните анкетни листови до Државната комисија за спречување на корупцијата заради објавување, како и утврдување на одговорност за непочитување на законската обврска.

Согласно член 35 од Законот за спречување на корупцијата, податоците од анкетниот лист се објавуваатна веб страницата на Државната комисија за спречување на корупцијата. И покрај оценката на Државната комисија за спречување на корупцијата за значителен пораст на поднесувањето на анкетните листови од избраните и именуваните лица, сепак, постои проблем во имплементацијата на одредбата од член 35 од Законот, следствено и во механизмот на управување со податоците за имотната состојба и судирот на интереси, поради тоа што не постои регистар на избрани и именувани лица и не се располага со целосна информација за точниот број на избрани и именувани лица кои имаат обврска да пополнат анкетен лист. И покрај можноста Државната комисија за спречување на корупцијата да ги користи решенијата за избор, именување и разрешување кои што се објавуваат во "Службен весник на Република Македонија", истото не е доволно за евидентирање и следење на евентуален судир на интереси или неспојливост на функции, од причина што решенијата за именување не ги содржат сите суштествени податоци.

Непрецизно дефинираниот опфат на лицата кои имаат законска обврска да достават анкетен лист и изјава за интереси го ограничуваат механизмот на проверка на почитувањето на законската обврска за доставување анкетен лист и изјава за интереси, транспарентност и отчетност.

Од овие причини потребно е воведување на инструмент кој прецизно ќе го дефинира опфатот и ќе ја утврди листата на лица кои имаат законска обврска да достават анкетен лист и изјава за интереси.

Регистарот на избрани и именувани лица претставува инструмент кој се користи, односно е во процес на имплементација во земјите во кои избраните и именуваните лица имаат обврска за пријавување на имотната состојба и судирот на интереси, со цел да се обезбеди ефикасен механизам за управување со податоците за имотната состојба и судирот на интереси и на тој начин да се обезбеди целосна и неселективна примена на одредбите кои ја пропишуваат оваа обврска.

Со воведувањето на Регистарот на избрани и именувани лица ќе се унапреди механизмот на системот за управување со податоците за имотната состојба и судирот на интереси и на тој начин ќе се имплементираат соодветните препораки на Европската комисија од Извештајот за прогресот на Република Македонија, 2014 година.

Со измените и дополнувањата на Законот за спречување на корупцијата се пропишува основ за воведување Регистар на избрани и именувани лица (кој ќе биде поблиску уреден со подзаконски акт), со цел со воспоставувањето на Регистарот да се унапреди управувањето со податоците за имотната состојба и судирот на интереси согласно закон, а да се утврди обврската за доставување на анкетните листови и пријавите за промена на имотната состојба на членовите на Државната комисија за спречување на корупцијата за објавување, така што

членовите ќе доставуваат примерок од анкетните листови/пријавите за промена на имотната состојба до Државната комисија за спречување на корупцијата заради објавување, а ќе се уреди и прашањето за утврдување законска одговорност на член на Државната комисија во случај на недоставување анкетен лист односно пријава за промена на имотната состојба заради објавување.

Воведувањето на Регистарот и утврдувањето на обврска за доставување за објавување на анкетниот лист на членовите на Државната комисија за спречување на корупцијата и утврдување на одговорност за непочитување на законската обврска ќе придонесат за поефикасно остварување на надлежностите на Државната комисија и унапредувањето на транспарентноста, отчетноста и примената на Законот за спречување на корупцијата согласно неговите цели и начела.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Предлогот на Законот за изменување и дополнување на Законот за спречување на корупцијата се заснова на истите начела на кои се заснова Законот за спречување на корупцијата.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Законот нема да предизвика дополнителни фискални импликации.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на Законот не се потребни финансиски средства .

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

Член 1

(1) Во Законот за спречување на корупцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 28/02, 46/04, 126/06, 10/08, 161/08 и 145/10), во член 33 во ставот (1) зборовите “Избран или именуван функционер“, се заменуваат со зборовите „Избрано или именувано лице“.

(2) Ставот (3) се брише.

(3) Ставот (4) станува став (3) .

Член 2

(1) Во членот 33-а ставот (3) се брише.

(2) Ставовите (4), (5) и (6) стануваат ставови (3), (4) и (5) .

Член 3

Во членот 33-б по зборовите „анкетен лист“ се додаваат зборовите „и на образецот за пријавување промена во имотната состојба“.

Член 4

Насловот на член 35 се менува и гласи : „Јавност на анкетниот лист и на пријавата за промена во имотната состојба“

Член 5

(1) Во член 35 во ставот (1) по зборовите „анкетните листови“ се додаваат зборовите „и од пријавите за промена во имотната состојба“.

(2) Во ставот (2) по зборовите „анкетниот лист“ се додаваат зборовите „и од пријавата за промена во имотната состојба“.

Член 6

По членот 35 се додаваат четири нови членови 35-а, 35-б и 35-в кои гласат :

„Регистар на избрани и именувани лица

Член 35-а

(1) Државната комисија води регистар на избрани и именувани лица, одговорни лица во јавни претпријатија, јавни установи или други правни лица кои располагаат со државен капитал (во натамошниот текст : Регистар).

(2) Регистарот претставува единствена база на податоци за избрани и именувани лица, одговорни лица во јавни претпријатија, јавни установи или други правни лица кои располагаат со државен капитал.

(3) Министерот за правда со правилник ги пропишува формата и содржината на обрасците за евидентирање на податоците и содржината, формата и начинот на водење на Регистарот.

Член 35-б

(1) Податоците што се внесуваат во Регистарот претставуваат информации од јавен карактер, освен податоците заштитени со закон.

(2) Податоците од Регистарот кои не се заштитени со закон се објавуваат на веб-страницата на Државната комисија.

Член 35-в

(1) Раководните лица на институциите и органите кои вршат избори и именувања или од нив овластени лица се должни податоците за лицата од член 33 став (1) да ги достават до Државната комисија без одлагање, а најдоцна во рок од 15 дена од денот на верификацијата на мандатот, изборот, односно именувањето.

(2) Државната комисија е должна податоците за лицата од член 33 став (1) да ги внесат во Регистарот во рок од 15 дена од денот на нивниот прием.

(3) Евидентираните податоци за лицата од ставот (1) на овој член и документацијата приклучена кон нив се чуваат согласно закон.

(4) Податоците од став (1) на овој член се бришат од електронската база на податоци на Регистарот по службена должност по истекот на рокот од 10 години по престанокот на вршењето на функцијата на лицето на кое се однесуваат податоците."

Член 7

Во член 49 во ставот (1) по алинејата 8 се додава нова алинеја 9 која гласи :

„-води регистар на избрани и именувани лица, одговорни лица во јавни претпријатија, јавни установи или други правни лица кои располагаат со државен капитал;"

Член 8

Во член 50-а по ставот (1) по зборовите „Управата за јавни приходи" се додаваат зборовите „а до Државната комисија заради објавување".

Член 9

По член 63 се додаваат два нови членови 63-а и 63-б кои гласат :

„Член 63-а

Глоба во износ од 500 до 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на член на Државната комисија ако постапи спротивно на член 50-а став (1) од овој закон.

Член 63-б

„(1) Глоба во износ од 500 до 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на раководното лице на институцијата или органот кој врши избори и именувања, односно на од него овластеното лице, ако постапи спротивно на член 35-в став (1) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1000 до 2000 евра во денарска противвредност ќе и се изрече за прекршок на институцијата или органот кој врши избори и именувања, ако постапи спротивно на член 35-в став (1) од овој закон."

Член 10

Во целиот текст на законот зборовите „избран или именуван функционер" се заменуваат со зборовите „избрано или именувано лице".

Член 11

Правилникот од член 35-а став (3), министерот за правда ќе го донесе во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 12

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето на „Службен весник на Република Македонија" и ќе отпочне да се применува со денот на влегувањето во сила на овој закон, освен одредбите од членовите 6 и 7 од овој закон, кои ќе отпочнат да се применуваат една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
НА ПРЕДЛОГ-ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

Предлогот на Законот за изменување и дополнување на Законот за спречување на корупцијата содржи 12 членови.

Со членот 1 од предложениот закон во член 33 во ставот (1) од Законот за спречување на корупцијата, заради допрецизирање на опфатот на лица на кои се однесува Законот, зборовите “Избран или именуван функционер“, се заменуваат со зборовите „Избрано или именувано лице“. Исто така, во овој член, поради тоа што во неговата примена предизвикува нејаснотии и дупликација во во доставувањето на известувањата за промена на функцијата и на анкетните листови, се брише ставот (3).

Следствено, о членот 2 од предложениот закон, поради тоа што во примената предизвикува нејаснотии и дуплирање во доставувањето на анкетните листови, се брише ставот (3).

Со членот 3 извршена е дополнување на членот 33-б од Законот, при што по зборовите „анкетен лист“ се додаваат зборовите „и на образецот за пријавување промена во имотната состојба“. Ова поради потребата од јасно утврдување на основот и надлежноста за пропишување на содржината на образецот за пријавата за промена на имотната состојба, согласно член 34 од Законот за спречување на корупцијата.

Со членовите 4 и 5 од предложениот закон се врши изменување во членот 35 од Законот за спречување на корупцијата, а кои се логична последица на измената во член 33-б од Законот, со цел прецизирање на одредбата за јавност на податоците за имотната состојба и за настанати промени во имотната состојба.

Со членот 6 е утврдено додавање на четири нови членови 35-а, 35-б и 35-в, кои се однесуваат на воспоставување на регистар како единствена база на податоци на избрани и именувани лица, одговорни лица во јавни претпријатија, јавни установи или други правни лица кои располагаат со државен капитал. Исто така, утврдено е дека податоците што се внесуваат во Регистарот претставуваат информации од јавен карактер, освен податоците заштитени со закон и истите се објавуваат на веб-страницата на Државната комисија за спречување на корупцијата. Во членот 35-в од предложениот член 6 на Законо е утврдена обврската на институциите и органите кои вршат избори и именувања за доставување на податоците до Државната комисија за спречување на корупцијата, како и роковите за нивно доставување и објавување.

Со членот 7 извршено е дополнување на членот 49 став (1) во кој се утврдени надлежностите на Државната комисија за спречување на корупцијата, при што истите се надополнети и со надлежноста за водење на регистар на избрани и именувани лица, одговорни лица во јавни претпријатија, јавни установи или други правни лица кои располагаат со државен капитал.

Со членот 8 е уредена обврската на членовите на Државната комисија за спречување на корупцијата за доставување на анкетните листови покрај до Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија и до Управата за јавни приходи, и до Државната комисија за спречување на корупцијата, заради нивно објавување.

Со членот 9 од предложениот закон, во членот 63 се додаваат два нови членови 63-а и 63-б, во кои се утврдени прекршочни санкции за членовите на Државната комисија за спречување на корупцијата за непочитување на обврските од 50-а став (1) од Законот, за доставување на анкетните листови до Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија и до Управата за јавни приходи, а до Државната комисија за спречување на корупцијата, заради нивно објавување.

Со членот 10 се врши усогласување на текстот на Законот со предложената измена во член 33 во став (1) од Законот.

Во членот 11 е уреден рокот во кој министерот за правда ќе го донесе правилникот со кој ќе се пропише формата и содржината на обрасците за евидентирање на податоците и содржината, формата и начинот на водење на Регистарот.

Со членот 12 е уредено влегувањето во сила на Законот.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предложените одредби се меѓусебно поврзани и како такви прават правна целина.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Унапреден инструментариум за проверка на почитувањето на законската обврска за доставување анкетен лист и изјава за интереси, а следствено и унапредено управување со податоците за имотната состојба и судирот на интереси.

ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ КОИ СЕ МЕНУВААТ

Обврска за пријавување на имот

Член 33

(1) Избран или именуван функционер, одговорно лице во јавно претпријатие, јавна установа или друго правно лице кое располага со државен капитал, при изборот или именувањето, а најдоцна во рок од 30 дена од денот на изборот или именувањето, пополнува анкетен лист со детален попис на недвижен имот, подвижни предмети од поголема вредност, хартии од вредност и побарувања и долгови, како и друг имот што ево негова сопственост, или сопственост на членовите на неговото семејство, со наведување на основот на стекнување на пријавениот имот и депонира заверена изјава од нотар за откажување од заштита на банкарска тајна во однос на сите сметки во домашни и странски банки.

(2) Лицето од ставот (1) на овој член има обврска да пополни анкетен лист во рок од 30 дена по престанувањето на функцијата.

(3) Лицето од ставот (1) на овој член кое во рок од 30 дена по престанокот на функцијата е избрано или именувано на иста или на друга функција е должно да ја извести Државната комисија за новиот избор или именување, а анкетниот лист од ставот (2) на овој член ќе се смета за анкетен лист доставен во рокот од ставот (1) на овој член.

(4) Лицето од ставот (1) на овој член, анкетните листови од ставовите (1) и (2) на овој член и изјавата од ставот (1) на овој член ги доставува до Државната комисија и Управата за јавни приходи.

Член 33-а

(1) Службено лице при вработувањето во државните органи, во општинската администрација и администрацијата на градот Скопје најдоцна во рок од 30 дена од денот на вработувањето пополнува анкетен лист со детален попис на недвижен имот, подвижни предмети од поголема вредност, хартии од вредност, побарувања и долгови, како и друг имот што е во негова сопственост, или сопственост на членовите на неговото семејство, со наведување на основот на стекнување на пријавениот имот.

(2) Лицето од ставот (1) на овој член има обврска да пополни анкетен лист во рок од 30 дена по престанувањето на вработувањето во органите од ставот (1) на овој член.

(3) За службеното лице од ставот (1) на овој член кое се вработува од еден во друг орган без објавување на јавен оглас, пополнетиот анкетен лист од ставот (2) на овој член ќе се смета за анкетен лист доставен во рокот од ставот (1) на овој член.

(4) Службеното лице од ставот (1) на овој член, анкетните листови од ставовите (1) и (2) на овој член ги доставува до органот во кој е вработено.

(5) Органот во кој службеното лице е вработено е должен анкетниот лист да го достави до Државната комисија по нејзино барање.

(6) Министерот за правда донесува акт за начинот на постапување со анкетните листови од овој член.